

Έναρξη του Επιστημονικού Συνεδρίου για τα 200 χρόνια από την Έξοδο του Μεσολογγίου

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας](#)

Με την επίσημη τελετή έναρξης και την πραγματοποίηση των δύο πρώτων θεματικών ενοτήτων ξεκίνησαν, την Παρασκευή 16 Οκτωβρίου 2026, στο Τρικούπειο Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου, οι εργασίες του Επιστημονικού Συνεδρίου με γενικό θέμα: «Μεσολόγγι 1826-2026: Τόπος Θυσίας και Οικουμενικό Σύμβολο Ελευθερίας».

Το Συνέδριο διοργανώνει η Ειδική Συνοδική Επιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, με τη φιλοξενία και τη συνεργασία της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας, στο πλαίσιο των επετειακών εκδηλώσεων για τη συμπλήρωση διακοσίων ετών από την Ηρωική Έξοδο των Ελεύθερων Πολιορκημένων.

Πρόκειται για μια σημαντική επιστημονική διοργάνωση, η οποία συγκεντρώνει διακεκριμένους πανεπιστημιακούς καθηγητές, ιστορικούς, ερευνητές και μελετητές, με σκοπό την πολύπλευρη προσέγγιση της ιστορίας του Μεσολογγίου και την ανάδειξη της ιστορικής, εθνικής, πνευματικής και οικουμενικής σημασίας της Εξόδου.

Η τελετή έναρξης πραγματοποιήθηκε στις 16:00 το απόγευμα με την Ακολουθία του Αγιασμού, την οποία τέλεσε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός.

Ακολουθως, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, ως εκπρόσωπος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου και της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, ανέγνωσε το μήνυμα του Μακαριωτάτου για την έναρξη του Συνεδρίου.

Χαιρετισμούς απηύθυναν επίσης ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδος κ. Νεκτάριος Φαρμάκης και ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ιεράς

Πόλεως Μεσολογγίου κ. Δημήτριος Ράπτης, ως εκπρόσωπος του Δημάρχου της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου.

Ο Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός κατά τον δικό του χαιρετισμό καλωσόρισε τους συνέδρους στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, χαρακτηρίζοντάς την «πόλη της θυσίας, της ελευθερίας και της ακατάλυτης μνήμης».

Ο Σεβασμιώτατος υπογράμμισε ότι το Συνέδριο αποτελεί έναν σημαντικό σταθμό στο σύνολο των επετειακών δράσεων για τα διακόσια χρόνια από την Έξοδο, επισημαίνοντας ότι η απόφαση της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος να αφιερώσει στην επέτειο αυτή το ετήσιο Επιστημονικό Συνέδριο της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας αναδεικνύει την ευρύτερη ιστορική, πνευματική και οικουμενική ακτινοβολία του γεγονότος.

Αναφερόμενος στην ιστορική φυσιογνωμία της Ιεράς Πόλεως, τόνισε ότι στο Μεσολόγγι η ιστορία είναι βαθιά χαραγμένη στη γη, στα τείχη, στις Εκκλησίες, στον Κήπο των Ηρώων, στη λιμνοθάλασσα και κυρίως στη συλλογική συνείδηση του λαού.

Επεσήμανε ότι πίσω από τα γεγονότα της Δεύτερης Πολιορκίας, τις στρατιωτικές επιχειρήσεις, τις στερήσεις και τις κακουχίες, βρίσκονται άνθρωποι κάθε ηλικίας και κοινωνικής προέλευσης, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, κληρικοί και λαϊκοί, οι οποίοι επέλεξαν να υπερασπιστούν όχι μόνο τον τόπο τους, αλλά έναν ολόκληρο τρόπο ζωής, θεμελιωμένο στην ελευθερία, την αξιοπρέπεια και την ανθρώπινη τιμή.

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στην οικουμενική διάσταση της Εξόδου, επισημαίνοντας ότι το Μεσολόγγι ανήκει πλέον στην ιστορική μνήμη ολόκληρου του Ελληνισμού και έχει καταστεί παγκόσμιο σύμβολο ελευθερίας.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στη σημασία που αποδίδει η Εκκλησία στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης, την οποία αντιμετωπίζει ως ζωντανή παρακαταθήκη, ικανή να φωτίζει το παρόν και να προσανατολίζει το μέλλον. Υπογράμμισε ότι η παρουσία της Εκκλησίας στην ιστορία του Μεσολογγίου υπήρξε ουσιαστική, καθώς ο κλήρος και ο λαός συμμετείχαν ενεργά στον Αγώνα, ενώ η πίστη αποτέλεσε για τους Ελεύθερους Πολιορκημένους πηγή αντοχής, ελπίδας και εσωτερικής ελευθερίας.

«Αυτό είναι ίσως και το βαθύτερο μήνυμα της Εξόδου: ότι ο άνθρωπος μπορεί να στερηθεί τα πάντα αλλά δεν μπορεί να χάσει την ελευθερία της ψυχής του», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Συνδέοντας τα μηνύματα της Εξόδου με τις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής, ο Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός σημείωσε ότι η ιστορική μνήμη του Μεσολογγίου μάς καλεί να επαναπροσδιορίσουμε την αξία της ελευθερίας, της ευθύνης, της αλληλεγγύης, της πίστης, της φιλοπατρίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Τόνισε, μάλιστα, ότι ο σκοπός του Συνεδρίου είναι να προσεγγίσει επιστημονικά και τεκμηριωμένα τα γεγονότα, να φωτίσει άγνωστες πτυχές της ιστορίας και να αναδείξει τα διαχρονικά μηνύματα της θυσίας των Ελεύθερων Πολιορκημένων.

Ευχαρίστησε θερμά τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο και την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, την Ειδική Συνοδική Επιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας και τον Πρόεδρο αυτής, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιο, τον Πρόεδρο και τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής, τους εισηγητές και όλους όσοι συνέβαλαν στην προετοιμασία και την πραγματοποίηση του Συνεδρίου.

Κλείνοντας, υπογράμμισε ότι η φιλοξενία του Συνεδρίου στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου αποτελεί για την τοπική Εκκλησία ιδιαίτερη τιμή αλλά και χρέος απέναντι στους προγόνους, στην ιστορική αλήθεια και στις νεότερες γενιές, ώστε η μνήμη της Εξόδου να παραμείνει ζωντανή πηγή παιδείας, αυτογνωσίας και

ελπίδας.

Στην τελετή έναρξης παρέστησαν οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες: Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, ως εκπρόσωπος της Ιεράς Συνόδου και του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος, Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιος, Πρόεδρος της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας, Λευκάδος και Ιθάκης κ. Θεόφιλος, Άρτης κ. Καλλίνικος, Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ. Χρυσόστομος και Σισανίου και Σιατίστης κ. Αθανάσιος.

Επίσης, παρέστησαν ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδος κ. Νεκτάριος Φαρμάκης, ο Αντιπεριφερειάρχης Αιτωλοακαρνανίας κ. Αθανάσιος Μαυρομμάτης, ο Αντιπεριφερειάρχης κ. Νικόλαος Κατσακιώρης, ο Δήμαρχος Ναυπάκτου κ. Βασίλειος Γκίζας, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου κ. Δημήτριος Ράπτης, ως εκπρόσωπο του απουσιάζοντος στην Κύπρο, Δημάρχου Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου, ο Ανώτερος Διοικητής Φρουράς Μεσολογγίου, εκπρόσωποι της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αιτωλίας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, των τοπικών αρχών και φορέων, Κληρικοί, επιστήμονες, ερευνητές και σύνεδροι.

Την κήρυξη της έναρξης των επιστημονικών εργασιών πραγματοποίησε ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου, Καθηγητής της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών ΔΠΘ, κ. Εμμανουήλ Βαρβούνης.

Μετά την ολοκλήρωση της τελετής έναρξης ακολούθησαν οι εργασίες της **Α΄ Θεματικής Ενότητας**, με τίτλο «**Το Χρονικό της Εξόδου και η καθημερινή ζωή στο Μεσολόγγι**», υπό την προεδρία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνατίου.

Κατά τη διάρκεια της ενότητας παρουσιάστηκαν εισηγήσεις που ανέδειξαν τα ιστορικά γεγονότα πριν και μετά την Έξοδο, την καθημερινή ζωή των υπερασπιστών της πόλεως κατά τη Δεύτερη Πολιορκία, τις αντιλήψεις περί δικαίου και δικαιοσύνης στο επαναστατημένο Μεσολόγγι, καθώς και τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες της εποχής.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασαν επίσης οι αναφορές στη ζωή των προσφύγων του Μεσολογγίου στον Κάλαμο και στις πληροφορίες που διασώζονται μέσα από ιδιωτικές επιστολές, ιστορικά αρχεία και απομνημονεύματα.

Εισηγήσεις παρουσίασαν η κα Χριστιαλένα Ξύγκη, η κα Σοφία Καρύμπαλη - Κυριαζή, η κα Μάνθα Ζωγράφου, ο κ. Μηνάς Αντύπας και η κα Θεοδώρα Ζαφειράτου.

Ακολούθησε η **Β΄ Θεματική Ενότητα**, με τίτλο «**Πρόσωπα της Β΄ Πολιορκίας και της Εξόδου του Μεσολογγίου**», υπό την προεδρία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού.

Οι εισηγήσεις επικεντρώθηκαν σε σημαντικές προσωπικότητες και ομάδες αγωνιστών που συνδέθηκαν με τα γεγονότα της Πολιορκίας και της Εξόδου, αναδεικνύοντας παράλληλα τη συμβολή της Ορθόδοξης Εκκλησίας και του Κλήρου στον Αγώνα.

Εξετάστηκαν, μεταξύ άλλων, η προσωπικότητα του Νικολάου Κασομούλη και Επισκόπου Άρτης Πορφυρίου, η δράση των ιερωμένων κατά τη Δεύτερη Πολιορκία, η παρουσία και η προσφορά των γυναικών του Μεσολογγίου, καθώς και η συμμετοχή αγωνιστών από τη Μεσσηνία, τη Μάνη και τη Ναυπακτία.

Στη θεματική αυτή ενότητα εισηγήσεις παρουσίασαν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σισανίου και Σιατίστης κ. Αθανάσιος, ο Καθηγητής Πρωτοπρ. Χριστοφόρος Χρόνης, ο κ. Γεώργιος Πιτσινέλης, ο κ. Βασίλειος Τσιαμάκης, η κα Ευγενία Κατούφα, ο κ. Ιωάννης Μπουγάς, ο κ. Νικόλαος Τριψιάνος και ο κ. Χαράλαμπος Χαραλαμπόπουλος.

Μετά την ολοκλήρωση της κάθε θεματικής ενότητας ο Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας απένειμε στους εισηγητές το αναμνηστικό μετάλλιο της Ιεράς Μητροπόλεως για την ένδοξη επέτειο της Εξόδου.

Την γενική ευθύνη και τον συντονισμό του Συνεδρίου επιμελήθηκε ο Γραμματέας της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας, Αρχιμ. Θεόκλητος

Μέντης.

Οι εργασίες του Συνεδρίου συνεχίζονται το **Σάββατο 17 Οκτωβρίου 2026**, με τις επόμενες θεματικές ενότητες, οι οποίες είναι αφιερωμένες στις στρατιωτικές επιχειρήσεις στο Μεσολόγγι, στον Φιλελληνισμό, στην παρουσία της Εξόδου στον Τύπο της εποχής, στην επίδρασή της στη λογοτεχνία και την τέχνη, καθώς και στην ηθική, εθνική και διπλωματική σημασία της.

Το Συνέδριο θα ολοκληρωθεί την **Κυριακή 18 Οκτωβρίου 2026**, με τον εκκλησιασμό των συνέδρων στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Σπυρίδωνος Μεσολογγίου και την επίσκεψή τους στον Κήπο των Ηρώων.

Η παρακολούθηση των εργασιών του Συνεδρίου είναι ελεύθερη για το κοινό.

Ακολουθεί ο χαιρετισμός του Μητροπολίτου Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού:

«Με ιδιαίτερη τιμή σας καλωσορίζω στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, στην πόλη της θυσίας, της ελευθερίας και της ακατάλυτης μνήμης και σας ευχαριστώ για την παρουσία σας στην έναρξη του Επιστημονικού Συνεδρίου το οποίο πραγματοποιείται με αφορμή τη συμπλήρωση διακοσίων ετών από την Ηρωική Εξοδο της Φρουράς των Ελευθέρων Πολιορκημένων.

Το Συνέδριο αυτό, το οποίο οργανώνεται από την Ειδική Συνοδική Επιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, με τη φιλοξενία και τη συνεργασία της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας, αποτελεί έναν ιδιαίτερα σημαντικό σταθμό στο σύνολο των επετειακών δράσεων για τα διακόσια χρόνια από το 1826. Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, αποφάσισε να αφιερώσει στην επέτειο αυτή το ετήσιο Επιστημονικό Συνέδριο της Συνοδικής Επιτροπής, αναγνωρίζοντας ότι η Ηρωική Εξοδος του Μεσολογγίου δεν αποτελεί μόνον ένα κορυφαίο γεγονός της ελληνικής ιστορίας, αλλά ένα γεγονός με ευρύτερη ιστορική, πνευματική και οικουμενική ακτινοβολία.

Βρισκόμαστε, λοιπόν, σήμερα σε έναν τόπο όπου η Ιστορία δεν έχει απλώς καταγραφεί· έχει χαραχθεί στη γη, στα τείχη, στις εκκλησίες, στον Κήπο των Ηρώων, στη λιμνοθάλασσα, αλλά κυρίως στη συλλογική συνείδηση ενός λαού. Εδώ, στο Μεσολόγγι, η έννοια της ελευθερίας δεν υπήρξε ποτέ μια αφηρημένη ιδέα. Απέκτησε πρόσωπο, θυσία, πόνο, πίστη, αυταπάρνηση και τελικά ηρωική υπέρβαση του φόβου του θανάτου.

Η Έξοδος του 1826 είναι ένα γεγονός που όσο περισσότερο το μελετούμε, τόσο περισσότερο αντιλαμβανόμαστε ότι δεν χωρά εύκολα στα όρια μιας απλής ιστορικής αφήγησης. Γιατί πίσω από τα γεγονότα της Β΄ Πολιορκίας, πίσω από τις στρατιωτικές επιχειρήσεις, τις στερήσεις και τις κακουχίες, υπάρχει ένας ολόκληρος λαός, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, κληρικοί και λαϊκοί, αγωνιστές και άμαχοι, επέλεξαν να υπερασπιστούν όχι απλώς έναν τόπο, αλλά έναν τρόπο ζωής και μια αξιακή αντίληψη για την ελευθερία, την αξιοπρέπεια και την ανθρώπινη τιμή.

Και είναι ακριβώς αυτή η διάσταση που καθιστά το Μεσολόγγι διαχρονικό.

Το Μεσολόγγι δεν ανήκει μόνο στο 1826. Δεν ανήκει μόνο στην εποχή της Ελληνικής Επανάστασης. Δεν ανήκει μόνο στους Μεσολογγίτες ή στους Αιτωλοακαρνάνες. Το Μεσολόγγι ανήκει στην ιστορική μνήμη ολόκληρου του Ελληνισμού και, μέσα από την παγκόσμια απήχηση της Εξόδου, έχει καταστεί ένα οικουμενικό σύμβολο ελευθερίας. Αυτό ακριβώς υπηρετεί και ο τίτλος του Συνεδρίου μας: **«Μεσολόγγι 1826-2026: Τόπος Θυσίας και Οικουμενικό Σύμβολο Ελευθερίας».**

Η Εκκλησία, άλλωστε, δεν προσεγγίζει την ιστορική μνήμη ως μουσειακό αντικείμενο, αλλά ως ζωντανή παρακαταθήκη. Και τούτο διότι η Ορθόδοξη Εκκλησία γνωρίζει ότι η μνήμη δεν είναι απλή αναφορά στο παρελθόν· είναι τρόπος να κατανοούμε το παρόν και να προσανατολίζουμε το μέλλον. Γι' αυτό και η συμμετοχή της Εκκλησίας στην επέτειο των διακοσίων ετών από την Ηρωική Εξοδο δεν εξαντλείται σε μια σειρά επετειακών εκδηλώσεων, αλλά εκφράζει μια βαθύτερη ανάγκη να αναδείξουμε τις πνευματικές και ανθρωπιστικές αξίες που ανέδειξε η θυσία των Ελευθέρων Πολιορκημένων.

Ιδιαίτερη θέση μέσα σε αυτή την ιστορική και πνευματική πραγματικότητα έχει η παρουσία της Εκκλησίας στην Ιερή Πόλη. Οι ναοί της πόλεως, ο κλήρος και οι απλοί άνθρωποι της δεν στάθηκαν στο περιθώριο της ιστορίας. Συμμετείχαν στο δράμα, το έζησαν, το υπέστησαν και το πλήρωσαν με την ίδια τους τη ζωή. Η πίστη δεν υπήρξε για τους Πολιορκημένους μια θεωρητική διακήρυξη· υπήρξε δύναμη αντοχής, ελπίδας και εσωτερικής ελευθερίας.

Αυτό είναι ίσως και το βαθύτερο μήνυμα της Εξόδου: **ότι ο άνθρωπος μπορεί να στερηθεί τα πάντα αλλά δεν μπορεί να χάσει την ελευθερία της ψυχής του.**

Και αυτή η αλήθεια έχει ιδιαίτερη σημασία στη δική μας εποχή. Σε έναν κόσμο που αλλάζει με ταχύτητα, σε μια κοινωνία που συχνά δυσκολεύεται να συμφωνήσει ακόμη και ως προς τις βασικές αξίες της, η μνήμη του Μεσολογγίου, μας καλεί να ξαναδούμε τι σημαίνουν οι έννοιες ελευθερία, ευθύνη, αλληλεγγύη, πίστη, φιλοπατρία και ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Το ζητούμενο, επομένως, δεν είναι να επαναλάβουμε απλώς ότι το Μεσολόγγι ήταν ηρωικό. Το ζητούμενο είναι να ερευνήσουμε, να τεκμηριώσουμε και να κατανοήσουμε **γιατί** υπήρξε ηρωικό και ποια μηνύματα μπορεί να προσφέρει στη σημερινή κοινωνία.

Αυτόν ακριβώς τον σκοπό υπηρετεί το επιστημονικό συνέδριο που αρχίζει σήμερα. Οι εισηγήσεις, οι έρευνες και οι επιστημονικές προσεγγίσεις των εκλεκτών εισηγητών, θα φωτίσουν διαφορετικές πλευρές της ιστορίας του Μεσολογγίου, της κοινωνίας του, των προσώπων που πρωταγωνίστησαν, της καθημερινής ζωής της Δεύτερης Πολιορκίας και της Εξόδου, αλλά και της απήχησης που είχε και εξακολουθεί να έχει το Μεσολόγγι στην ελληνική και διεθνή ιστορική συνείδηση. Ο επιστημονικός σχεδιασμός του Συνεδρίου κινείται ακριβώς προς αυτή την κατεύθυνση, με στόχο να αναδειχθούν νέες πτυχές και τεκμήρια της ιστορίας και της ανθρωπογεωγραφίας της πόλεως και να φωτιστεί η διαχρονική ακτινοβολία της Εξόδου.

Ας μου επιτρέψετε, στο σημείο αυτό, να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος και ιδιαιτέρως προς την Ειδική Συνοδική Επιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας για την σημερινή πρωτοβουλία, καθώς και προς τον Πρόεδρο και τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής, τους εισηγητές και όλους όσοι εργάστηκαν για την προετοιμασία του Συνεδρίου.

Εκ μέρους της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας, σας διαβεβαιώνω ότι η φιλοξενία αυτού του Συνεδρίου στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου αποτελεί για εμάς τιμή, αλλά ταυτόχρονα και χρέος. Χρέος απέναντι στους προγόνους μας, χρέος απέναντι στην ιστορική αλήθεια και κυρίως, χρέος απέναντι στις νεότερες

γενιές, ώστε η μνήμη της Εξόδου να μην περιοριστεί σε μια ετήσια επέτειο, αλλά να παραμείνει ζωντανή ως πηγή παιδείας, αυτογνωσίας και ελπίδας.

Ας αφήσουμε, λοιπόν, την επιστήμη να φωτίσει τα γεγονότα, την ιστορική έρευνα να αναδείξει τις άγνωστες πλευρές τους και τη ζωντανή μνήμη του Μεσολογγίου να μας υπενθυμίσει ότι υπάρχουν στιγμές κατά τις οποίες η Ιστορία γίνεται υπέρβαση και ο άνθρωπος, ακόμη και μέσα στην απόλυτη δοκιμασία, αποδεικνύει ότι μπορεί να σταθεί υψηλότερα από τον φόβο, την ανάγκη και τον ίδιο τον θάνατο.

Γιατί το Μεσολόγγι δεν μας διδάσκει μόνο πώς διεκδικήθηκε η ελευθερία.

Μας διδάσκει τί σημαίνει να αξίζει κανείς να είναι ελεύθερος.

Και διακόσια χρόνια μετά, η φωνή των Ελευθέρων Πολιορκημένων εξακολουθεί να φθάνει μέχρι τις ημέρες μας, όχι ως ένας μακρινός απόηχος του παρελθόντος, αλλά ως μια ζωντανή μαρτυρία ότι η ελευθερία, η πίστη, η αξιοπρέπεια και η θυσία μπορούν να μετατρέψουν έναν μικρό τόπο σε σύμβολο ολόκληρης της ανθρωπότητας.

Με αυτές τις σκέψεις, σας καλωσορίζω στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου και εύχομαι ολόψυχα οι εργασίες του Συνεδρίου να είναι καρποφόρες, δημιουργικές και αντάξιες της ιστορικής σημασίας του τόπου στον οποίο πραγματοποιούνται.

Σας ευχαριστώ».

